

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
378-05

meddelad i Stockholm den 1 december 2008

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA
Ombud:
Lena Tryberger
Levin Juristbyrå
Box 5014
600 05 Norrköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 26 november 2004
i mål nr 4718-03 (bilaga)

SAKEN

Underhållsstöd

YRKANDEN M.M.*Yrkanden*

Försäkringskassan yrkar att Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och fastställer länsrättens dom.

AA bestrider bifall till överklagandet och anser att kammarrättens domslut ska fastställas alternativt att han ska medges eftergift av återbetalningsskyldigheten.

Försäkringskassans talan

Till stöd för sin talan anför Försäkringskassan bl.a. följande. Tingsrätten har med stöd av 1 kap. 4 § tredje stycket föräldrabalken, FB, förklarat att BBs faderskapsbekräftelse saknar verkan mot honom. Därmed ska det anses att han aldrig har varit förälder till barnet, vare sig i biologisk eller i rättslig mening. Denna ståndpunkt bekräftas också av att en man vars faderskap har upphävts har rätt att få ersättning av allmänna medel för underhållsbidrag som han har betalat (2 § lagen /1969:620/ om ersättning i vissa fall för utgivna underhållsbidrag). Om underhållsstöd har utgått och mannen har varit återbetalningsskyldig, har han rätt att få tillbaka vad han har betalat till staten (22 § fjärde stycket lagen /1996:1030/ om underhållsstöd, USL).

AA är förälder till barnet. Han ska därmed fullgöra sin underhållsskyldighet mot barnet. Han är därmed också att anse som bidragsskyldig enligt USL.

AA:s talan

AA anför bl.a. följande. BBs faderskap har gällt till dess att tingsrätten förklarade att faderskapsbekräftelsen saknade verkan mot honom. Eftersom ett barn enligt FB inte samtidigt kan ha flera rättsliga fäder, kan han inte anses ha varit bidragsskyldig före den tidpunkten. Den biologiska fadern har inte talerätt i en situation som denna. Han har alltså inte kunnat påverka upphävandet av BBs faderskapsbekräftelse.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE*Lagrum*

När underhållsstöd lämnas till ett barn och det finns en bidragsskyldig

förälder, ska denne återbetala ett belopp till staten som helt eller delvis motsvarar underhållsstödet (21 § första stycket USL). Återbetalningsskyldighet kan dock inte åläggas för längre tid tillbaka än tre år före den dag då Försäkringskassan sände ett meddelande till den bidragsskyldige om ansökningen om underhållsstöd (21 § tredje stycket USL). Med bidragsskyldig avses den som enligt 7 kap. 2 § första stycket FB ska fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet (2 § första stycket USL).

Enligt 7 kap. 2 § första stycket FB ska en förälder fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet bl.a. om föräldern inte har vårdnaden om barnet och inte heller varaktigt bor tillsammans med barnet.

Regeringsrättens bedömning

Vi tidpunkten för Försäkringskassans beslut var det genom en dom som vunnit laga kraft avgjort att BB inte var far till barnet. För BBs del innebar detta att hans underhållsskyldighet hade förfallit, även för förfluten tid (jfr NJA 1981 s. 496). Frågan om AAs underhållsskyldighet ska bedömas med utgångspunkt i detta förhållande.

Vid den tidpunkten fanns det också en faderskapsbekräftelse av AA som, såvitt framgår av utredningen, uppfyllde kraven i 1 kap. 4 § FB. I FB saknas stöd för att rättsverkningarna av denna bekräftelse ska begränsas i tiden. De gäller därför från barnets födelse. Han är således underhållsskyldig för den tid som Försäkringskassan hävdar och därmed återbetalningsskyldig för underhållsstöd som har betalats för samma tid.

Regeringsrätten kan inte pröva frågan om eftergift eftersom den inte har prövats av underinstanserna.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med bifall till Försäkringskassans överklagande upphäver

Regeringsrätten kammarrättens dom och fastställer länsrättens domslut.

Sten Heckscher

Lars Wennerström

Peter Kindlund

Anna-Karin Lundin

Kristina Ståhl

Kaija Hultquist
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II
Föredraget 2008-11-12